Cena egzemplarza 20 gr.

Rok I. Nr. 3.

PRĄD

ORGAN RADY OKRĘGOWEJ UNJI ZWIĄZKÓW ZAWOD. PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W KRAKOWIE

DWUTYGODNIK — wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Kraków, 15 kwietnia 1934.

Adres Redakcji i Administracji: **Kraków, ul. Smoleńsk 19, telef. Nr. 162-19.** — Godziny redakcyjne: środy i piątki od 5—7 wiecz.

Nie można nas pomijać!

Polityka socjalna, jako jedna z funkcyj państwowych, mająca na celu obok reform społecznych, korzyść ogólną Państwa, wiąże się ściśle z istotą działalności Związków zawodowych. Warunki życia wywołały powstawanie związków zawodowych jako organizacji zasadniczo bojowych dlatego, bo współzawodnictwo o lepsze jutro, przybrało charakter walki; doszło do tego, że w walce klas, zaczęto dopatrywać się jedynego motoru i jakby zasadniczej podstawy życia społeczeństwa. Wybuch wielkiej wojny i towarzyszące temu późniejsze zjawiska w poszczególnych państwach, zachwiały jednak ideologją walki klas, wynosząc na pierwszy plan ideologję państwa i narodu jako całości. Zasada koordynacji i współdziałania wszystkich warstw społeczeństwa dla dobra państwa, zwyciężyła prawie niepodzielnie, rodząc wyraźne tego przykłady, w postaciach faszyzmy czy hitleryzmu, a może nawet i bolszewizmu, jeśli przyjmiemy, że ten klasy de facto zniwelował. Interesy klasowe, zostały całkowicie podporządkowane interesowi państwa, jako najwyższemu wykładnikowi interesów narodu. Taki stan rzeczy wytworzył nowe warunki dla związków zawodowych, stawiając im, nowe wymagania. U nas, przyzwyczajonych do walki z zaborcą nie tylko na odcinku niepodległościowym, ale równie wydatnie i na terenie walki klas, trudno było zrazu o to bezinteresowne podporządkowanie się wszystkich, wyłącznie interesowi państwowemu. Toteż lata całe upływały nad wdrażaniem w społeczeństwo tej prawdy, że nie może stać się celem ani interes partji, ani klasy, skoro ten nie harmonizuje z ogólnym interesem całości, t. j. Państwa. Trzeba było niezmordowanej pracy, olbrzymiej wytrwałości i bezwzględnej konsekwencji **opatrznościowego człowieka współczesnej Polski,** opartego o garść ludzi zdolnych do wzniesienia się ponad interesy własne, aby pobudzić społeczeństwo do skoordynowanej pracy. Zarówno polityka socjalna państwa, jak i polityka związków zawodowych występowały wtedy pod jednym jakby hasłem: Bezwzględnej ochrony pracy przed jakimkolwiek wyzyskiem. Budowano „państwo pracy“, w którym „wyścig pracy“ stał się hasłem społeczeństwa. Nadeszły jednak czasy kryzysu a w poszukiwaniu za środkami zaradczemi, pierwszą ofiarą na jego ołtarzu, w myśl haseł solidaryzmu złożoną, był oczywiście świat pracy; polityka socjalna poszła po linji najmniejszego oporu, uszczuplając przedewszystkiem najbardziej zawsze ofiarnych **a najmniej opornych,** t. j. pracowników umysłowych. W zrozumieniu potrzeb państwowych, gotowi zawsze do ofiar, nie mogą oni jednak stale i zawsze przechodzić nad wszystkiem do porządku.

Podnoszą się protesty przedewszystkiem dlatego, że decyzje w tych sprawach zapadały i zapadają prawie bez wysłuchiwania interesowanych, a jeżeli czasem jest inaczej, to jest to w zasadzie tylko formalnością. Powstaje rozgoryczenie wśród mas pracowniczych. Podnoszą się głosy o bezcelowości dotychczasowej polityki związków zawodowych, o zbyt małej ich agresywności w staraniach o polepszenie bytu pracownika umysłowego. Taki stan rzeczy trwa i niezależnie od oficjalnych uchwał podejmowanych na zjazdach centralnych organizacyj pracowniczych, dających w większości tylko teoretyczne rozwiązanie — masy pracownicze domagają się wszędzie przedewszystkiem faktycznego współudziału w decydowaniu o sprawach je obchodzących. Domagają się udziału w robotach podejmowanych z „Funduszu Pracy" i „Funduszu Inwestycyjnego", oraz widzą konieczność faktycznego zastępstwa swoich interesów w organach tych funduszów. Pragną w stosunku do siebie już nie obietnic, ale **faktów realnych.** Nie wolno zapominać, że solidaryzm obowiązuje nietylko jedną klasę. Od należytego więc zdania sobie sprawy z faktycznego stanu rzeczy, zależy utrzymanie harmonijnej współpracy dla dobra Państwa, zależy utrzymanie równowagi, która została zaburzoną wybitnie na niekorzyść pracownika. **Wierny i wypróbowany rzecznik ideologji państwowej, nie może być nadal ciągle przez innych spychany w dół — musi nareszcie przestać być pomijanym.**

Akcja budowlana Funduszu Pracy.

Fundusz pracy w b. r. angażuje się w akcji budowlanej przez finasowanie przysposobienia terenów budowlanych, n. p. wykonanie pomiarów i planów zabudowania miast i osiedli, przez budowę ulic, doprowadzanie sieci wodociągowych, gazowych, elektrycznych, kanalizacyjnych, linji tramwajowych i t. p.

W wyniku inwestycji eksperymentalnych przeprowadzonych w Warszawie, Gdyni i Dąbrowie Górniczej, — Fundusz Pracy zadecydował, że w dalszej swej akcji pójdzie wyłącznie na finansowanie budownictwa mieszkaniowego o typie osiedli robotniczych z ogródkami.

Szczegółowa kalkulacja oraz doświadczenie przeprowadzone w kraju i zagranicą, wykazały, że gospodarstwo domowe, ogrodniczo-hodowl. racjonalnie prowadzone na przestrzeni około 1000 m² — może być poważną pozycją dochodową, i w razie ewent. bezrobocia właściciela domu, środkiem do przetrzymania ciężkiego okresu braku pracy.

Fundusz Pracy będzie zmierzał do oparcia swej akcji kredytowej na drobnych oszczędnościach i na skromnych możliwościach spłaty kredytu.

W tym celu, na podstawie specjalnej uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, zostało utworzone Towarzystwo Osiedli Robotniczych (T. O. R.) finansowane przez Fundusz Pracy, Bank Gosp. Kraj. oraz P. K. O.

Tow. Osiedli Robotn. będzie samo budowało, — względnie finansowało akcje lokalne, na zasadach taniości i masowej produkcji, domy jednorodzinne na własność i czynszowe zbiorowe — o typie znormalizowanym.

Do rozpoczęcia akcji, potrzeba conajmniej 12 zgłoszeń na domy jednorodzinne, względnie dom zbiorowy.

Maksymalna wielkość mieszkań nie może przekraczać 42 m² w domach jednorodzinnych i 36 m² w domach zbiorowych.

Kredytobiorcą może być robotnik lub pracownik umysłowy, którego dochód miesięczny nie przekracza 250 złotych, z tem, że wysokość kredytu na jeden dom jednorodzinny nie może przekraczać 4.000 zł. i że prawdopodobnie w praktyce będą stosowane normy niższe.

Kredyt będzie oprocentowany w wysokości 2% rocznie, a amortyzacja tak rozłożona, by spłaty nie przekroczyły 20 złotych miesięcznie.

Przy zgłoszeniach, uprzywilejowanemi będą osoby, których udział w pokryciu kosztorysu będzie większy.

Tut. Rada Okręgowa „Unji" Zw. Zaw. Prac. Um. w Krakowie, przystąpiła do zorganizowania na tut. terenie kolonji Prac. Umysłowych i niezależnie od akcji parcelacyjnej Gminy m. Krakowa, jest w pertraktacjach z prywatnymi posiadaczami większych parcel na przedmieściach.

Sądzimy, że Koledzy, zorganizowani w Związkach należących do tut. Rady, a którzy są w posiadaniu pewnych oszczędności, zgłoszą się jaknajrychlej — w terminie do 20. IV. br. — by skorzystać z okazji posiadania własnego domku z ogródkiem.

Nadmieniamy, że o rozpoczęciu akcji budowlanej na tut. terenie, zostały poszczególne Zarządy Związków i Zrzeszeń zawiadomione jeszcze z końcem marca b. r. i że z uwagi na to, że pierwszeństwo w akcji budowl. będą miały ośrodki, które pierwsze nadeślą zgłoszenia, sprawa zgłoszenia kandydatów winna być rychło zakończona.

Z Kongresu „Unji".

W dniach 11 i 12 marca br. odbył się w gmachu Związku Handl. w Warszawie, przy ul. Siennej 16 Kongres „Unji" Zw. Zaw. Prac. Umysł w Polsce, przy licznym udziale delegatów wszystkich zrzeszonych Związków oraz 12 Rad Okręgowych „Unji".

Kongres zaszczycił swą obecnością P. Min. Opieki Społecznej Hubicki, wiceminister Dr. Duch, b. min. Dr. Chodźko, Prezes Zakł. Ubezp. Prac. Umysł., szereg posłów B. B. W. R., delegat francuskiej Federacji Prac. Umysłowych z Paryża oraz liczni przedstawiciele prasy.

W części oficjalnej w dn. 11 III. br. po przemówieniu kol. Minkowskiego, głos zabrał w imieniu Min. Opieki Społ. Dr. Duch, omawiając wielkie znaczenie świata pracy umysłowej w przebudowie obecnego ustroju gospodarczego oraz wielkie ofiary, jakie pracownicy umysłowi ponoszą w tej ciężkiej chwili dla dobra państwa, czego najlepszym wyrazem była Pożyczka Narodowa.

Ponadto przemawiali: przedstawiciel Sekretarjatu Gener. BBWR., b. Min. Dr. Chodźko, poseł Pączek imieniem Z. Z. Z., delegat francuskiej Federacji Prac. Umysł. oraz szereg innych.

Ze sprawozdania Komitetu Wykonawczego Unji, wygłoszonego na plenarnem posiedzeniu popołudniu, wynikało, że ubiegły okres dwuletni był najcięższym, jaki pracownicy umysłowi dotąd przeszli, okres stałych niepowodzeń na wszystkich frontach walki o byt, w którym stale odnoszono się do ofiarności i zrozumienia pracowników.

Stwierdzono znaczne pogorszenie istniejącego ustawodawstwa socjalnego, stałe pogłębianie się bezrobocia wśród pracowników umysłowych, oraz konieczność zmian w obecnej ustawie o Funduszu Pracy.

Ponadto wszyscy delegaci podnosili konieczność wzmocnienia autorytetu „Unji", bliższego kontaktu i współpracy z Władzami na wszystkich odcinkach naszego życia związkowego.

W wyniku dwudniowych obrad, Kongres powziął następujące uchwały:

Uchwała zasadnicza.

Kongres zważywszy obecne położenie gospodarcze i socjalne świata pracy, oświadcza:

I. Przezwyciężenie trwałe trudności gospodarczych możliwe jest jedynie na drodze poddania życia gospodarczego ustawowej kontroli z udziałem czynnika społecznego celem ujęcia go w ramy ogólnego planu podporządkowanego idei dobra zbiorowego.

Rynek pracy powinien być ustawowo regulowany przez powszechną organizację rozjemstwa i stworzenie norm prawnych dla umów zbiorowych w zastosowaniu do wszystkich zakładów pracy. Niedopuszczalna i nieuzasadniona jest dalsza obniżka płac, a wręcz przeciwnie płace stojące poniżej minimum egzystencji winny ulec podwyższeniu. Tą drogą zwiększona zostanie konsumcja szerokich mas, a w konsekwencji wzmożona rentowność przedsiębiorstw, która uległa poprawie ostatnio w niektórych gałęziach pracy.

Równocześnie niezbędne jest wydatne obniżenie cen artykułów skartelizowanych, zmonopolizowanych i prawnie unormowanych, jak komorne, węgiel, światło, komunikacja miejska i t. p. celem umożliwienia ludności pracującej wzmożenia konsumcji innych artykułów pierwszej potrzeby.

Celem uzupełnienia budowy samorządu gospodarczego niezbędnem jest utworzenie izb pracy, które powinny mieć charakter społeczny.

RES OBSCURAE

czyli o jasnym ekranie słów kilka.

„Biednemu wiatr w oczy" — powiada stare ludowe przysłowie, zamykając w sobie całą przesmutną prawdę żywobycia tych, o których możnaby powiedzieć słowami św. Ekonomji, że posiadają „ograniczoną siłę nabywczą". Nie potrzeba zbyt długich wywodów na to, by udowodnić, że w obecnej epoce najmiłościwiej nam panującego Kryzysu Wielkiego, na czele wiernych jego poddanych, dc których przedewszystkiem mogłoby się odnosić wspomniane przysłowie, kroczy w pierwszym rzędzie szary pracownik umysłowy. — nie trzeba wozić słów do Aten, udowadniając, jak na każdym kroku jest on, mówiąc wytwornie, „kiwany" z powodu braku t. zw. pieniędzy. Z tej przyczyny po części, a nierównie więcej z powodu braku zrozumienia potrzeby solidarności i organizacji, a co za tem idzie, nader słabego poczucia swej osobistej wartości, spotyka się on (pardon „On") na każdym kroku, jeśli już nie z objawami wyzysku, to conajmniej lekceważenia, a w najlepszym razie protekcjonalnego traktowania go przez wszystkich tych, którzy się go nie boją, t. zn. dosłownie przez wszystkich.

Jeżeli objaw ten spotyka nas tam, gdzie toczy się walka o chleb codzienny, o egzystencję, o miraż stanowiska, ba — czy też (pióro się waha napisać to słowo) Władzy! — to można go jeszcze zrozumieć, bo czemże my w gruncie rzeczy jesteśmy, „prochem i niczem". Wartość nasza, znaczenie, są bezsprzecznie wielkie, ale tylko wówczas, gdy możemy coś ze siebie dać, a to dlatego, że przeciw nam stoi zwarty i ach, jakże solidarnym frontem świat inny, świat nie nasz, świat, od którego zależymy, świat... mniejsza zresztą o nazwę — wiemy wszyscy o co chodzi, — dość, że do stanu takiego jużeśmy zdążyli się przyzwyczaić. Jeśli jednak w ten sam sposób traktują nas tam, gdzie przychodzimy w charakterze naprawdę wolnych obywateli i ludzi przynajmniej chwilowo niezależnych, to tego zrozumieć nie można i tu przedewszystkiem należy się oburzać i budzić wśród innych tego ducha buntu, co nawet może się udać, bo burzyć się mamy nie przeciw naszym władzom, od których zależymy, lecz przeciw tym, którzy zależąc pośrednio czy też bezpośrednio od nas, pozwalają sobie okpiwać nas i jeszcze traktować w sposób niezawsze zgodny z należnym nam szacunkiem. — Chcemy być traktowani z należytym respektem przedewszystkiem tam, gdzie

II. Wbrew fałszywym sugestjom sfer gospodarczych ustawodawstwo socjalne w Polsce jest stale łamane przez pracodawców i zostało w praktyce poważnie ograniczone: w związku z tem niezbędna jest szeroka rozbudowa inspekcji pracy i uaktywnienie organizacyj zawodowych celem przeciwstawienia się stałym zamachom pracodawców. W szczególności organizacje zawodowe powinny niedopuścić do wykorzystania zmian dokonanych ostatnio w ustawach o urlopach i o czasie pracy. Należy potępić atak, prowadzony systematycznie przez zorganizowany kapitał na ubezpieczenia społeczne, stanowiące doniosłą zdobycz świata pracy.

Konieczne jest nietylko utrzymanie, lecz dalsza rozbudowa tych ubezpieczeń oraz energiczne przeciwstawienie się nieuczciwej akcji propagandowej przeciw idei ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczenia społeczne spełniają doniosłą rolę społeczną i gospodarczą, przywracając częściową równowagę między poszczególnemi warstwami przez korygowanie rozdziału dochodu społecznego. Funkcjonowanie instytucyj ubezpieczeń społecznych powinno ulec takiej reorganizacji, aby stały się one w praktyce rzeczywistym sługą klasy pracującej. W szczególności prawidłowa ich działalność nastąpić może dopiero wówczas, gdy przedstawiciele ubezpieczonych uzyskują w zarządzaniu niemi wpływ istotny.

III. Naczelnem zadaniem chwili obecnej jest zmobilizowanie wszystkich sił gospodarczych państwa i społeczeństwa do skutecznej walki z bezrobociem. Program na dalszą metę niemożliwy jest bez istotnych zmian struktury społecznej; w zakresie środków doraźnych niezbędne jest ustawowe skrócenie czasu pracy bez uszczuplenia płac, ograniczenie zatrudnienia cudzoziemców, uniemożliwienie wielokrotnego zarobkowania, zniesienie godzin nadliczbowych; w zakresie ściśle gospodarczym — walce z bezrobociem służą wszystkie te środki, które powodują ożywienie rynku wewnętrznego.

Nadto w zakresie walki z bezrobociem wśród pracowników umysłowych konieczne jest przystąpienie do gruntownego przeszkolenia bezrobotnych celem skierowania ich na nowe tory pracy, m. in. na tereny rolne, oraz tworzenie nowych warsztatów pracy przedewszystkiem na zasadach spółdzielczych.

IV. Podstawowym warunkiem przezwyciężenia wszystkich trudności powstających na tle obecnej sytuacji jest wzmożenie zarówno siły liczebnej, jak i uświadomienia społecznego członków zrzeszonych związków. Obowiązkiem każdego zrzeszonego członka organizacji zawodowej jest wytężona praca nad uświadomieniem zawodowem zrzeszonych. Obowiązkiem organizacyj zawodowych jest rozszerzenie zasięgu swej pracy zarówno przez objęcie wszystkich członków danego zawodu na danym terenie, jak i przez objęcie swą działalnością wszystkich potrzeb ekonomicznych i duchowych członków. Podstawą pracy zawodowej powinna być czynna postawa członków, ich ofiarność i poświęcenie dla dobra ogółu. W organizacjach zawodowych, zmierzających do przebudowy ustroju społecznego na rzecz dobra zbiorowego nie może być miejsca dla elementów biernych i pasorzytniczych mających na celu swe egoistyczne interesy. Niema również miejsca w naszym ruchu dla tych pracowników umysłowych, którzy zaprzedając się zagranicznemu kapitałowi są narzędziem jego machinacji, przez co rujnują nasz narodowy organizm gospodarczy.

Uchwały szczególne.

1.

Z uwagi na to, że obecna struktura Funduszu Pracy nie daje możności zatrudnienia bezrobotnych pracowników umysłowych, Komitet Wykonawczy winien dążyć do zmiany ustawy o powyższym Funduszu w tym duchu, by do czasu wynalezienia możliwości zatrudnienia tej kategorji pracowników — Fundusz

---

przychodzimy tracić nasze pieniądze i szukać chwilowego oderwania od ciężkiej i bolesnej nieraz codzienności.

Po tym przydługim nieco wstępie, należy wreszcie wprowadzić czytelnika n. b. o ile nie przestał już czytać tego artykułu, „in medias res" i powiedzieć wyraźnie, o co chodzi.

A chodzi o drobnostkę, wiadomo zaś, że z nich składa się życie, chodzi o teatr i kino. O teatrze pomówimy potem, bo to już sprawa bardziej zawiła, na razie zajmiemy się chlebem powszednim naszych rozrywek, tj. kinem. Przyzwyczailiśmy się już wszyscy z baranią zaiste cierpliwością, że „baronowie kinowi" strzygą nas, jak się im żywnie podoba, pobierając ceny wstępów nie spotykane nigdzie poza Krakowem, to już trudno, na to niema rady i szkoda „każde słowo". W Królewskiej Hucie może pierwszorzędne kino za zł. 1.80 (fotel) dać podwójny program z dodatkami filmowymi, w Warszawie można w dobrem kinie na pierwszem miejscu oglądać film z takimiż dodatkami i kabaretowym wcale znośnym programem tylko u nas inaczej, inaczej.

Dlaczego jednak u nas za zł. 2.50 a czasami nawet za wyższą cenę pokazują nam jeden film z dodatkiem i „mnóstwo za bardzo" reklam, tego zrozumieć doprawdy nie można. Na całym świecie jest zwyczaj, że ten, kto się reklamuje, ponosi koszt tejże reklamy na własny rachunek, ale tylko w Krakowie, JWPan Kiniarz, któremu firma zapłaciła za wyświetlenie reklamy, każe sobie jeszcze dopłacać do tego przez widzów i w gruncie rzeczy ma rację — bo dlaczegóżby nie pociągnąć, gdy się da, nikt przecie nie protestuje, a nie sprzeciwia się ten, kto chce — wiadomo zaś, że volenti non fit iniuria — trzeba zatem, byśmy nie byli „volenti" i P. P. Kiniarze wiedzieli i widzieli, że nie tędy droga. Jeśli przychodzimy do kina, to po to, by zaznać rozrywki, a nie dowiadywać się za nasze z trudem na potrzeby duchowe poświęcone grosze, co? kto? i gdzie? chce przehandlować. Od tego jest giełda towarowa, kino zaś to świątynia, X-tej wprawdzie, ale zawsze Muzy. Czas wypędzić z niej przekupniów. Za drogie bilety wstępów chcemy mieć dobre i obfite programy, **chcemy towaru, a nie opakowania.**

Niemniej śmieszny jest zwyczaj reklamowania z ekranu filmu, który właśnie stanowi treść programu. Wysupłałeś poczciwy kolego ostatnie grosze, wziąłeś pod czułą opiekę połowicę, lub coś w tym rodzaju i „Hajże na Kiepurę!" a tu tymczasem po wszystkich Turkach, Nachtach i Falkach (starzy znajomi, bodaj jeszcze z przed wojny), zaczyna się reklamowanie filmu, na który właśnie przyszedłeś, czytasz kilo-

Pracy przeznaczał pewne kwoty na dożywianie bezrobotnych pracowników umysłowych zgrupowanych w stołowniach prowadzonych przez organizacje zawodowe.

2.

1. Kongres uważa za konieczne scentralizowanie prac. spółdzielni przez powołanie w tym celu odrębnego Związku Rewizyjnego.

2. Kongres wzywa związki zrzeszone do tworzenia na swoich terenach Spółdzielni Kredytowo-Oszczędnościowych oraz organizowania pracowniczych Spółdzielni pracy, uzupełniających ruch zawodowy.

3.

Ponieważ nadmierne i nielegalne zyski oraz wygórowane uposażenia zarządów przedsiębiorstw dezorganizują poszczególne warsztaty pracy i wywołują ponownie wrażenie o ich nierentowności, co ułatwia ich zamykanie, należy zdecydowanie prowadzić akcję w kierunku ujawnienia tego rodzaju faktów.

Przyczyni się to ponadto do zmniejszenia wywozu kapitału zagranicę, a zarazem przez wzmożenie dochodów skarbowych pozwoli na zachowanie równowagi budżetu Państwa bez obniżania uposażeń urzędników.

4.

Wobec tego, że intensywność ruchu budowlanego ma ścisły związek z zagadnieniem bezrobocia pracowników umysłowych, wobec tego, że pracownicy umysłowi zmuszeni są do korzystania z nieodpowiednich lokali mieszkaniowych, wobec tego, że w obecnej chwili dla budownictwa mieszkaniowego przy niskich cenach materjałów budowlanych, robocizny i nastawienia czynników miarodajnych jest w szczególności korzystne konjunkturalnie, Kongres postanawia przystąpić natychmiast w porozumieniu z Funduszem pracy i B. S. S. do czynnej akcji, mającej za zadanie budowę domków jednorodzinnych dla pracowników umysłowych. Kongres postanawia powołać do życia specjalną organizację, złożoną z fachowców należących do związków zawodowych członków Unji.

5.

Wobec zapowiedzi pociągnięcia pracowników instytucyj społecznych do płacenia składek na ubezpieczenia, co w rzeczywistości będzie dalszą obniżką płac tej kategorji pracowników, Kongres wzywa Komitet Wykonawczy do przeciwdziałania wszelkiemi rozporządzalnemi środkami wprowadzenia tej zapowiedzi w życie.

6.

Kongres wzywa Radę Naczelną, aby rozciągnęła baczną opiekę nad działalnością Rad Okręgowych, oraz, aby działalność Rad Okręgowych była uwzględniona w sprawozdaniach Komitetu Wykonawczego na Kongresie Unji. W razie zaś, gdyby któraś z Rad Okręgowych nie prowadziła akcji dość żywej lub też prowadziła ją niezgodnie z ogólnemi wytycznemi programowemi Unji, Rada Naczelna winna wyciągnąć z tego odpowiednie konsekwencje.

7.

W związku z atakami na ubezpieczenia społeczne i wytworzoną dezorjentację wśród ubezpieczonych pracowników umysłowych odnośnie do znaczenia i doniosłości instytucyj ubezpieczeń społecznych, — Kongres wzywa Radę Naczelną i Komitet Wykonawczy Unji do wszczęcia akcji propagandowej nad wykazaniem konieczności istnienia instytucji ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji do jaknajenergiczniejszego przeciwstawienia się tym atakom.

8.

Kongres stwierdza, że dotychczasowa akcja propagandowa Unji jest niedostateczna. W celu należy-

---

metrowe napisy, że Kiepura ładnie śpiewa, albo że Moryc Kawaler robi tak „oko" jak nikt na świecie. Przepraszam, pokażcie to, a nie gadajcie o tem, — tu jest coś nie w porządku panowie! Przypomina mi to ofertę biura matrymonjalnego, wręczoną nowożeńcom przy wyjściu z kościoła, to przecież musztarda po obiedzie. Sam będę widział za chwilę, gdy się reklamy skończą, bo i one — sprawiedliwie przyznać to trzeba — miewają czasem swój koniec — czy Kawaler umie robić „oko" i usłyszę cudnej białości zęby Kiepury. Reklama stosowana jeszcze w czasie programu, we mnie przynajmniej wywołuje to wrażenie, że czeka mnie jakaś potworna bujda, a Zarząd kina pragnie mnie tylko zasugerować, wprowadzić w narkozę, bym łatwiej mógł ją strawić. Poco to? bilet już przecie kupiłem, skoro siedzę w kinie, a jeśli jestem na darmochę, to też po niego do kasy pod wpływem reklamy napewno nie pójdę, — dawajcie program bez reklam, a za to z filmem, bo jak nie, to będziemy tupać i gwizdać.

Józef Piołun.

MATKA.

...Moja Matka lubi kwiaty. Co rano przychodzi popatrzeć do mojego pokoju, jak kwitną one i... ja. —

Potem zaczyna się jak zawsze zwykły dzień.

W południe przychodzę do domu. — Matka pachnie pracą i troską, bije od niej ciepło domu.

— — — — — — — — — — — — —

I znowu mnie niema przez wszystkie godziny wieczoru.

W pokoju siedzi moja Matka i słucha, jak kwitną jej kwiaty. W jakąś białą robotę zaszywa swoje myśli, myśli o moim życiu, — które się rodzi gdzieś zdaleka od niej.

— — — — — — — — — — — — —

Jest późno. — Jestem znowu w domu. — Znużona szczęściem — przeżywam ostatnie godziny dnia.

Matka moja słucha cicha i skupiona, jak bije serce jej kwiatów i moje.

Mówię jej parę słów o mojem szczęściu.

Uśmiecha się. — Szary, monotonny jej dzień nabiera świateł.

Mówi mi cicho: „Jesteś poezją mojego życia".

Chcę jej powiedzieć coś dobrego — coś z mojej miłości do niej. — Nie umiem.

Nachylam się tylko i czuję, jak bije od niej jedyny zapach matczyny.

— — — — — — — — — — — — —

Moja Matka pachnie pracą, troską i Słońcem, w którem kwitną Jej kwiaty... i ja.

W. Kry.

tego uświadomienia szerokich rzesz członków i obywateli o pracy ideowej, zawodowej, społecznej i gospodarczej prowadzonej przez Unję i jej komórki organizacyjne, Kongres wzywa Komitet Wykonawczy do rozwinięcia energicznej akcji propagandowej, a w szczególności prasowej przez umieszczanie artykułów, sprawozdań i komunikatów w prasie codziennej i perjodycznej oraz należytego wykorzystania prasy fachowej.

9.

Kongres zaleca Radzie Naczelnej i Komitetowi Wykonawczemu Unji o intensywne zajęcie się stroną organizacyjną ruchu zawodowego pracowników umysłowych przez:

a) prace nad skonsolidowaniem pokrewnych związków, wchodzących w skład Unji,

b) udzielanie pomocy organizacyjnej związkom słabo zorganizowanym i wciągnięcie w orbitę ruchu zawodowego reprezentowanego przez Unję w tych środowiskach, w których niema oddziałów związków, zrzeszonych w Unji,

c) wzmocnienia liczebnego członków związków Unji i

d) udzielanie najdalej idącej pomocy organizacyjnej i fachowej Radom Okręgowym dążąc do uaktywnienia ich działalności zawodowej i społecznej.

10.

Komisja po zapoznaniu się z pracami Unji na terenie międzynarodowym uważa je za wysoce pożyteczne i stwierdza konieczność jej kontynuowania tak w Międzynarodowej Organizacji Pracy, jak i w centralach międzynarodowych pracowników umysłow.

11.

II Kongres Unji Z. Z. P. U. uznając konieczność obrony interesów kobiet pracujących, tak bardzo dotkniętych obecnym kryzysem i wypływającym z niego ustosunkowaniem się do pracy kobiet, apeluje do ogółu kobiet pracujących, aby we własnym interesie jaknajliczniej zrzeszały się w związkach zawodowych, scalonych w Unji i mocne liczebnie, współdziałały w koncentracji sił kobiecych w Wydziale Kobiecym Unji Z. Z. P. U., który tylko oparty o liczne rzesze kobiet pracujących może prowadzić owocną akcję w zakresie obrony ich praw.

12.

II Kongres Unji Z. Z. P. U. apeluje do zrzeszonych w związkach zawodowych pracownic o poparcie ankiety Instytutu Oświaty Pracowniczej przez udzielenie jaknajliczniejszych informacyj na postawione zapytania, ułatwi Wydziałowi Kobiecemu dalszej walki z bezrobociem kobiet.

13.

Kongres gorąco zaleca Radzie Naczelnej przedsięwziąć w najbliższym czasie, a najdalej w ciągu 3 miesięcy usilne starania, aby na terenie wszystkich związków, zrzeszonych w Unji zostały przeprowadzone uchwały upoważniające Radę Naczelną do podniesienia składek miesięcznych.

14.

Kongres wzywa wszystkich swych uczestników, aby wytężżyli wszystkie swe siły, w celu przeprowadzenia uchwał związków, zrzeszonych w Unji o podniesieniu składek na cele Unji.

15.

W sprawie wniosku Związku Zawodowego Pracowników Ubezpieczeniowych R. P. o zmianie statutu związków zawodowych w p. dotyczącym wyboru Prezesa Unji, Komisja Organizacyjno-Ideowa proponuje następującą uchwałę:

„Biorąc pod uwagę, że wniosek o zmianie statutu Unji jest skonstruowany mało przejrzyście, a nawet w zakończeniu swem nielogicznie, że pozatem niema uzasadnionych podstaw do zmiany trybu wyboru prezesa, który to wybór dotychczas odbywał się zawsze olbrzymią większością głosów Rady Naczelnej, że wybrani w dotychczasowym trybie prezesi Unji cieszyli się dostatecznie silnym autorytetem, Komisja Organizacyjno-Ideowa postanawia nad wnioskiem o zmianę statutu Unji w przedmiocie wyboru prezesa naszej organizacji — przejść do porządku dziennego".

Deklaracja Podsekcji Kobiecej Komisji Organizacyjno-Ideowej.

Podsekcja Kobieca Komisji Organizacyjno-Ideowej reprezentująca na Kongresie ogół interesów kobiet umysłowo pracujących, stojąc na straży postulatów ideologicznych Unji, wyraża nadal swą pełną gotowość do wszechstronnego realizowania zadań Unji, a w szczególności:

a) popularyzowanie celów Unji i jej znaczenia dla ogółu pracowników umysłowych przez bezpośrednie oddziaływanie, drogą propagandy prasowej, odczytów, względnie innych wystąpień;

b) czynnego współudziału we wszelkich przedsięwzięciach podejmowanych przez władze naczelne Unji, a zwłaszcza tych, w których udział i poparcie świata kobiecego może mieć szczególne znaczenie.

Deklarując swą współpracę przy realizowaniu celów Unji, Podsekcja Kobieca podkreśla konieczność zapewnienia przez Unję skutecznej obrony praw kobiety pracującej i to zarówno w stosunku do praw już osiągniętych, jak i tych, które winny być przyznane kobietom narówni ze wszystkimi innymi pracownikami umysłowymi.

Podsekcja Kobieca Komisji Organizacyjno-Ideowej zaznacza zarazem, że podstawowym warunkiem prowadzenia wszelkiej akcji w myśl założeń Unji musi być świadomość całkowitego poparcia przez władze i organy Unji uzasadnionych postulatów ogółu pracowników umysłowych — szerzenie natomiast opinij godzących w interesy kobiety pracującej względnie niedostatecznie zdecydowane reakcje przeciwko tym opinjom, uznane być winno za wysoce szkodliwe i ograniczające właściwy zasięg wpływów Unji.

Dezyderaty dla Komitetu Wykonawczego Unji.

1.

Domagać się od czynnika rządowego względnie od Funduszu pracy, aby przy robotach inwestycyjnych finansowanych przez Fundusz Pracy — zatrudnienie znaleźli bezrobotni pracownicy umysłowi na stanowiskach dozorców, przy sporządzaniu wykazu dniówek, ewidencji robotników, projektowaniu planów i t. p.

Należy dążyć, aby w Brygadach Ochotniczych Pracy utrzymywanych przez Fundusz Pracy nie za-

trudniano emerytów, lecz bezrobotnych pracowników umysłowych oraz absolwentów szkół zawodowych.

Należy domagać się od władz Funduszu Pracy, aby programy pracy tego Funduszu były opinjowane przez organizacje zawodowe.

2.

1) Ustawowe uregulowanie przedstawicielstwa związków zawodowych.

2) Dopuszczenie przedstawicieli związków pracowniczych do komitetów niesienia pomocy bezrobotnym, oraz do Komisyj szacunkowych, ustalających wartość świadczeń w naturze do wymiaru podatku dochodowego.

3) Usprawnienie organizacji pomocy lekarskiej w Ubezpieczalniach Społecznych dla pracowników umysłowych przez ustalanie dogodnych godzin przyjęć.

4) Domagać się całkowitego skasowania dopłat za porady i leki, wprowadzonych w Ubezpieczalniach Społecznych.

5) Przeliczenie rent pracowników z Małopolski, ubezpieczonych w b. Zakładzie Pensyjnym dla funkcjonarjuszy prywatnych.

6) Uregulowanie zwrotu składek opłaconych do Bractw Górniczych, względnie przelanie tychże do Z. U. P. U.

7) Skrócenie lat wyczekiwania przy przyznawaniu rent starczych do 55 lat dla pracowników technicznych, zatrudnionych w górnictwie i hutnictwie, oraz do 60 lat dla pracowników umysłowych pozostałych kategoryj.

8) Domagać się w dalszym ciągu skrócenia czasu pracy do 40 godzin tygodniowo.

9) Postanowieniem dekretu Okręg. Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie został przedłużony okres czynności Komisyj Rozjemczych na dalsze 3 miesiące r. b., tj. do 31. III. 1934 r. z tem, że w tym czasie komisje te mają załatwić sprawy odwołań ubezpieczonych, wniesione do 31. XII. 1933 r.

Jak wynika z powyższego, sprawy zaszłe przed tym terminem, jak po terminie, a które nie weszły do Komisyj Rozjemczych, zalegają i niema najmniejszych widoków, by w najbliższej przyszłości były rozpatrzone, ,a to z braku odpowiednich instytucyj odwoławczych. Komitet Wykonawczy winien dążyć, by czynności te spełniały nadal dotychczasowe Komisje Rozjemcze.

10) W związk uz tem, że poszczególne Ubezpieczalnie Społeczne, pomimo zwiększonego przydziału czynności, przystąpiły do redukcji swego personelu, niejednokrotnie zatrudnionego od kilkunastu lat w instytucji, zatrudniając jednocześnie emerytów, posiadających minimum egzystencji — zaleca się, aby Komitet Wykonawczy jaknajśpieszniej interwenjował u miarodajnych czynników, aby tego rodzaju postępowania nie miały miejsca, ponieważ wzbudzają słuszne rozdrażnienia pracowników umysłowych oraz przyczyniają się do dalszego pogłębienia bezrobocia wśród pracowników umysłowych.

11) Rozciągnięcie ustawy o urlopach na teren województwa Śląskiego.

W skład nowych władz Unji wybrani zostali:

P r e z y d j u m: Prezes — Minkowski Anatol, Wiceprezesi: Grunwald Włodzimierz, Szczepański Włodzimierz i Grygołajtys Ludwik. Sekretarze Generalni: Kościński Wiktor, Gacki Stefan i Majkowski Stanisław.

K o m i t e t W y k o n a w c z y: Fromm Artur, Gacki Stefan, Gettel Paweł, Grunwald Włodzimierz, Grygołajtys Ludwik, Ignatowski Stefan, Kościński Wiktor, Maciejowski Ludwik, Maciejowski Jan, Majkowski Stanisław, Minkowski Anatol, Nałęcz Czesław, Niementowski Konstanty, Prorok Józef, Szczepański Włodzimierz, Walicki Jan, Waśniewska Eugenja i Wójcicki Kazimierz.

R a d a N a c z e l n a: Cieślikowski Adam, Cofta Stanisław, Domański Juljusz, Erdman Konstanty, Fiedorowicz Stanisław, Fromm Artur, Gacki Stefan, Galuba Stefan, Gettel Paweł, Galiński Paweł, Grunwald Włodzimierz, Grygołajtys Ludwik, Hejwowski Tadeusz, Ignatowski Stefan, Jankiewicz Zygmunt, Jędrzejewski Stanisław, Juszcza Kazimierz, Kisielewski Jan, Kościński Wiktor, Kowalski Feliks, Maciejewski Ludwik, Maciejewski Jan, Majkowski Stanisław, Mazur Józef, Minkowski Anatol, Missala Bonifacy, Nałęcz Czesław, Niementowski Konstanty, Niemczyk Jan, Ostrowski Kazimierz, Pawłowski Artur, Podfilipski Antoni, Prorok Józef, Sadkowski Czesław, Sokołowski Marjan, Szewczyk Wacław, Szczepański Włodzimierz, Teodorowicz Teodor, Walicki Jan, Waśniewska Eugenja, Wielgosz Piotr, Wojdat Zdzisław, Wójcicki Kazimierz, Zahradnik Jan i Zawisza Klemens.

Z uwagi na brak miejsca, dalszy ciąg artykułu „Światła i cienie reformy ubezp. społ. w Polsce" umieścimy w następnym numerze.

KRONIKA I ŻYCIE ZWIĄZKOWE.

Zjazdy Związków. W dniu 17 i 18 marca b. r. odbyły się Zjazdy: Związku Zawodowego Farmaceutów-Pracowników i Zjazd Urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego. Oba Zjazdy powitał z ramienia Unji — Wiceprezes Kol. Włodzimierz Szczepański. — W Zjeździe Związku Farmaceutów wzięli udział: prof. Uniw. Warsz. Koskowski, Brzeski, Koss, Ossowski. — Na Zjeździe tym prócz spraw zawodowych, wygłoszone zostały referaty z zakresu zadań społecznych farmaceuty. W Zjeździe Urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego wzięli udział: prezes Górecki, wiceprezes Starzyński i dyrektor Drecki. Zjazd Urzędników B. G. K. obdarzył godnością członków honorowych swego Zrzeszenia — Prezesa Banku p. Góreckiego i Prezesa Unji, długoletniego Prezesa tegoż Zrzeszenia Kol. Anatola Minkowskiego.

Dnia 25 marca r. b. odbył się Zjazd Zrzeszenia Pracowników Państwowego Banku Rolnego. Z ramienia Unji wziął udział w Zjeździe Sekretarz Generalny Kol. Wiktor Kościński.

Ważne dla Inspektorów i Akwizytorów Ubezpieczeniowych. Dnia 28. III. br. odbyło się w lokalu Związku Pracowników Ubezpieczalni Społecznych w Krakowie, Rynek Gł. 17, Zebranie organizacyjne Inspektorów i Akwizytorów ubezpieczeniowych okręgu krakowskiego. Zebranie zagaił p. Fischler, witając delegata Rady Okręg. „Unji" Zw. Zawod. Pracowników Umysłowych, sekretarza p. Kowalika. Podnosząc opłakane stosunki zawodowe, stwarzające konieczność unormowania warunków pracy, przez podporządkowanie idei dobra zbiorowego, — wskazał na Warszawski Związek Zawod. Inspektorów i Agentów Rz. P., który pozostając w stałym kontakcie z miarodajnymi rządowymi czynnikami, walnie przyczynia się do uregulowania tej dotąd zaniedbanej dziedziny pracy. Konkretnym wyrazem tych długotrwałych usiłowań, będzie, ukazać się mająca już wkrótce, ustawa o Agentach ubezpieczeniowych.

W dalszym ciągu złożył sprawozdanie z konferencji z Warszawskim Związkiem p. Frieman.

Uchwalono przystąpić jako Oddział Krakowski do wspomnianego Związku Warszawskiego. Wybrany Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Prezes: Fischler Henryk; Wiceprezesi: Zarzycki Kazimierz i Dunkelblum Józef; Sekretarz: Frieman Leon.

Do Kolegów Województwa Krakowskiego postanowiono zaapelować, aby w zrozumieniu własnych interesów, bezzwłocznie zgłosili przystąpienie do Związku, na ręce sekretarza L. Friemana, w Krakowie, ul. Radziwiłłowska 7, m. 4.

Obrady zakończono oddaniem hołdu Panu Prezydentowi Rz. Posp. Ignacemu Mościckiemu, oraz Budowniczemu Polski Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu.

Związek Urzędników Krakowskiego Towarzystwa Ubezpieczeń „Florjanka" S. A. w Krakowie. Dnia 11 marca 1934 przed południem odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów Grupy Krakowskiej i zamiejscowych. Obrady zagaił kol. wiceprezes Jan Redlich, podnosząc„ że jest to pierwsze Zgromadzenie Delegatów, zwołane na zasadzie zmienionego w 1933 r. Statutu Związku.

Po wspomnieniu pośmiertnem kolegów ś. p. Jaugustyna, ś. p. Kularskiego, ś. p. Holoubka, ś. p. Isakowicza i ś. p. Żuławskiego, których pamięć obecni przez powstanie uczcili, przystąpiono do obrad nad porządkiem dziennym zebrania.

Odczytano sprawozdania z poprzedniego Walnego Zgromadzenia i bilansu, oraz rachunku zysków i strat poszczególnych funduszów Związku, poczem delegaci na wniosek Komisji rewizyjnej uchwalili absolutorjum ustępującemu Zarządowi Związku.

Na podstawie dokonanych wyborów do nowego Wydziału Związku weszli: p. Władysław Grabowski, zachowując od kilku lat piastowane stanowisko Prezesa Związku. Na stanowiska wiceprezesów powołani zostali: p. dyr. Adam Kondolewicz i kol. Eugenja Strzelecka. Członkami Wydziału zostali wybrani koledzy: p. dyr. Krawczyk Józef, Dr. Benedykt Nelken, Władysław Sowa, Jan Redlich, Michał Gaweł i Franciszek Noworolnik. Zastępcami wybrano kol.: Mgr. Józefa Okłota i Zbigniewa Rutkowskiego. W skład Komisji rewizyjnej weszli koledzy: Michał Sala, Bazyli Rychwicki i Adam Ostrowski. Jako zastępcy: Jan Słoninka i Stanisław Skarbiński. Na członków Sądu koleżeńskiego powołani zostali koledzy: dyr. Jan Kowalski, Tadeusz Pająk i kol. E. Pauli, jako ich zastępcy kol.: Alfred Świętoniowski i Adolf Elgiet.

Do Pracowników Umysłowych prywatnych Tow. Ubezpieczeniowych w Krakowie. W dniu 13 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie organizacyjne delegatów pracowników poszczególnych Tow. Ubezp. z terenu krakowskiego, celem zawiązania Koła Ubezpieczeniowców w Krakowie.

Zebranie zwołane z inicjatywy Rady Okręg. „Unji" zagaił prezes kol. Skotnicki, poczem przewodn. zebrania wybrano kol. Dr. Nelkena z Florjanki.

Obecni byli delegaci nstęp. Tow. Ubezp.: Florjanki, Warszawsk. Tow. Ub., Vesta, Orzeł, Silesia, Riunione Adriatica di Sicurta.

W wyniku obrad, w zapoznaniu się ze statutem Związku Zaw. Prac. Ubezpieczeniowych Rz. Pol. w Warszawie wybrano Komitet organizacyjny w składzie kol. kol.: Dr. Nelken, Dr. Grabowski, inż. Reindel, Knaus, Kulawski, Feil i zastępca kol. Burg, który ma się zająć w najbliższym czasie zorganizowaniem Koła Ubezpieczeniowców w Krakowie.

Koledzy ubezpieczeniowcy, zechcą nadsyłać swe zgłoszenia na przystąpienie do Koła, pod adresem Rady Okręg. „Unji" w Krakowie, ul. Smoleńsk l. 19, parter.

W związku z akcją budownictwa mieszkaniowego Z. U. P. U. (domów indywidualnych) tut. Rada Okręg. „Unji" prowadzi pertraktacje z odnośnymi Władzami w sprawie budowy kolonji mieszkaniowej pracowników umysłowych w Krakowie, i od tej chwili 12 kolegów nadesłało swe zgłoszenia.

Prosimy kolegów interesujących się tą sprawą, by zgłaszali się do Sekretarjatu Rady Okręg. we wtorki i piątki w godz. od 7 do 8.30 wieczorem, w lokalu Pol. Zw. Prac. Handl. i Biurowych, Kraków, Smoleńsk 19.

Komunikat. Podajemy do wiadomości podział funkcyj i pracy w Komitecie Wykonawczym „Unji" Zw. Zaw. Prac. Umysł. w Warszawie.

Na pierwszem posiedzeniu nowoobranego Komitetu Wykonawczego Unji, zgodnie z brzmieniem art. 34 statutu Unji dokonany został następujący rozdział funkcyj pomiędzy członkami Prezydjum Unji. Kierownictwo ogólne — Prezes Kol. Anatol Minkowski; zastępstwo Prezesa, kierownictwo biura, sprawy organizacyjne, ustawodawstwo pracy, skarbnik — Wiceprezes Kol. Włodzimierz Szczepański; sprawy pracowników instytucyj publicznych — Wiceprezes Kol. Ludwik Grygołajtys; sprawy międzynarodowe i referat interwencyjny — Sekretarz Generalny Kol. Wiktor Kościński; wydział polityki gospodarczej i statystyki ekonomicznej, sprawy propagandy i prasowe — Sekretarz Generalny Kol. Stefan Gacki; sekretarjat Komitetu Wykonawczego i zastępstwo skarbnika — Sekretarz Generalny Kol. Stanisław Małkowski.

Ponadto powierzono działy prac następującym członkom Komitetu Wykonawczego: wydział międzynarodowy — Kol. Eugenja Waśniewska; sprawy Rad Okręgowych — Kol. Józef Prorok przy udziale Kol.

Jana Walickiego; sprawy kulturalno-oświatowe — Kol. Jan Maciejowski; sprawy instytucyj gospodarczych — Kol. Stefan Ignatowski.

Ponadto utworzone zostało kolegjum do spraw pracowników instytucyj publicznych. W skład tego kolegjum wchodzą kol. kol.: Grygołajtys, jako przewodniczący, Paweł Gettel, Jan Walicki, Kazimierz Wójcicki, Stefan Ignatowski, Konstanty Niementowski, Czesław Nałęcz.

Dział społeczny w Polskiej Agencji Telegraficznej. W Polskiej Agencji Telegraficznej uruchomiony został dział społeczny. W związku z powyższem Unja prosi Związki i Rady Okręgowe o nadsyłanie do P. A. T.-a Warszawa, Królewska 5 wszelkich notatek, dotyczących przejawów życia pracowniczego i organizacyjnego, w szczególności czasopism, wiadomości o zjazdach, zebraniach i t. p.

„Jutro Pracy". Zaprzyjaźniony z Unją tygodnik pracowniczy „Jutro Pracy" pragnie w możliwie najbardziej pełny sposób odzwierciedlać życie pracownicze. Wobec powyższego prosimy Związki i Rady Okręgowe, aby ustanowiły u siebie rodzaj instytucji korespondentów, którzyby nadsyłali notatki z życia terenu lub organizacji do Redakcji „Jutra Pracy", Warszawa, ul. Piusa XI, Nr. 15.

Sprawozdanie Unji. Ukazało się drukiem sprawozdanie Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, obejmujące działalność centrali i położenie pracowników umysłowych w ubiegłych latach (1932—1934). Sprawozdanie to otrzymują bezpłatnie Oddziały Związków, należących do Unji, o ile zgłoszą pod adresem Unji odpowiednie zapotrzebowanie. — Członkowie Związków mogą nabywać to sprawozdanie po cenie 1 zł. za egzemplarz.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach pracowniczych.

Kwalifikacja jako pracownika umysłowego. — O kwalifikacji pracownika rozstrzyga rodzaj czynności przez niego przeważająco spełnianych, a nie tytuł, jaki sobie przybiera lub jaki mu pracodawca nadaje.

S. N. I. C. 2875/32 z dn. 11. V. 1933 r.

O zaliczeniu pracownika do kategorji pracowników umysłowych czy fizycznych, może rozstrzygać tylko rodzaj czynności, jakie według umowy z pracodawcą ma spełniać, a nie to, jakie czynności potrafiłby wykonywać wskutek nabytych wiadomości, praktyki lub kwalifikacji.

S. N. I. C. 1 sek. 94/33 z dn. 25. IV. 1933 r.

Niezwłoczne rozwiązanie umowy o pracę. Przepis art. 31 lit d) rozp. Prezydenta z dnia 16. III. 1928 r. poz. 323 nie uzależnia prawa pracownika do niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę od zawinionego niezachowania ze strony pracodawcy istotnych warunków umownych. Sam więc fakt niepłacenia powódce wbrew zobowiązaniu umownemu przez szereg miesięcy należnego jej wynagrodzenia bez względu na przyczynę tego, uzasadnia to prawo pracownika.

S. N. I. C. II. Rw. 330/33 z dn. 24. III. 1933.

Rozwiązanie umowy w czasie choroby. Za chybione należy uznać rozumowanie, jakoby wypowiedzenie umowy z pracownikiem umysłowym było bezwzględnie dopuszczalne w czasie choroby pracownika, jeżeli tylko prawo do 3 miesięcznych poborów nie zostaje naruszone. Przepis art. 29 ust. 1 rozp. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. poz. 323/928) wypowiedzenie w czasie choroby wyraźnie wyłącza.

S. N. I. C. II Rw. 365/33 z dn. 14. III. 1933 r.

Pracownik w instytucji państwowej nazwanej „Urzędem". Art. 2. ustawy o czasie pracy.

Okoliczność, iż w rozporządzeniu Ministra dana instytucja państwowa została nazwana „urzędem", nie stoi jeszcze na przeszkodzie uznaniu, iż instytucja ta stanowi zakład pracy, prowadzony przez Państwo, na którego pracowników rozciąga się moc ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu, o ile z uprawnień jej przysługujących wynika, że nie ma ona nic wspólnego z wykonywaniem aktów władzy, co stanowi zasadniczą atrybucję urzędów państwowych, lecz powołana została do wykonania ściśle określonych funkcyj natury gospodarczej.

Orz. 19. I. 1933, I. C. 498/32, O. S. P. XII, poz. 353. Cyw. 44, str. 16.

Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych. Art. 6—8 ustawy o czasie pracy, § 1431—1432 uc.

Za pracę w godzinach nadliczbowych należy się pracownikowi wynagrodzenie z art. 16. ustawy z 18. XII. 1919 poz. 7/20 tylko wtedy, jeżeli uzyskano zezwolenie Ministerstwa lub Inspektora Pracy na odstępstwo od ustalonego ustawą czasu pracy. W innych wypadkach należy się pracownikowi za nadliczbowe godziny wynagrodzenie, odpowiadające niesłusznemu wzbogaceniu się pracodawcy.

Orz. 26. IV. 1933, C. II. Rw. 875/33, S. Lwów II. Cg. J. 46/31,, Prz. Pr. 58, poz. 210. Cyw. 45. str. 16.

Praca siedmiogodzinna. Art. 16. ustawy o czasie pracy.

Art. 16 ustawy o czasie pracy dotyczący prawa do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe odnosi się tylko do pracy ponad 8 godzin na dobę w dnie zwykłe, oraz 6 godzin w soboty. Jeżeli więc w zakładzie pracy obowiązuje według umowy tylko 7 godzin pracy na dobę, to za ósmą godzinę może pracownik żądać wynagrodzenia tylko na ogólnych zasadach prawa cywilnego, nie wedle wspomnianego art. 16. więc i nie z dodatkami przewidzianemi w tym artykule.

Orz. 19. I. 1933, I. C. 498/32. Cyw. 46, str. 16.

Premja a wynagrodzenie za godziny nadliczbowe. Art. 16. ustawy o czasie pracy.

Zaliczenie premji na rachunek należności za godziny nadliczbowe może nastąpić tylko wówczas, gdy premja w myśl umowy była na ten cel przeznaczona.

Orz. 2. V. 1933, I. C. 2680/32. Cyw. 47, str. 16.

Ceny ogłoszeń: poza tekstem: cała strona 100 zł. — 1/2 strony 60 zł. — 1/4 strony 40 zł. — 1/8 strony 20 zł. — 1/16 str. 12 zł Za drobne ogłoszenia: 1 wiersz 0·80 zł., w tekście o 50% drożej. — Ogłoszenia dla dających i poszukujących pracy do 10 słów w rubryce: »Praca i chleb« — bezpłatnie. **Prenumerata kwartalna 1 zł, roczna 4 zł.**
Ogłoszenia płatne zgóry przy zamówieniu.

Redaktor Odpowiedzialny: Józef Suligowski.
Wydawca: Rada Okręgowa Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w Krakowie.
Odbito w drukarni »Czasu« w Krakowie, ul. św. Tomasza 32.